

Sprostowano postanowieniem Sądu Okręgowego w Kielcach z 30 kwietnia 2018r.

Sygn. akt II Ca 1131/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Magdalena Bajor – Nadolska

Sędziowie: SSO Sławomir Buras

SSR Monika Wrona – Zawada (del)

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Banaszek

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2018 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko G. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 31 marca 2017 r. sygn. akt I C 717/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że: w punkcie I (pierwszym) zasądza kwotę 10.656,05 (dziesięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt sześć zł 05/100) złotych, zamiast kwoty 11.713,83 złotych a w pozostałej części powództwo oddala; w punkcie II (drugim) kwotę 2.398,46 zł zastępuje kwotą 2.196,65 (dwa tysiące sto dziewięćdziesiąt sześć zł 65/100) złotych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. przyznaje z sum Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kielcach) na rzecz adwokat A. C. kwotę 1.476 (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

IV. zasądza od pozwanej G. G. na rzecz powoda (...) S.A. we W. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset zł) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1131/17

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 9 października 2015 roku powód - (...) S.A. z siedzibą we W. domagał się zasądzenia od pozwanej G. P. kwoty 12.486,41 zł wraz z odsetkami ustawowymi od

dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2400 zł.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 21 października 2015, sygn. akt VI Nc-e 2010738/15 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w całości uwzględnił żądanie pozwu od którego pozwana w przepisany terminie wniosła sprzeciw.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko oraz wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podkreślił, iż jego wierzytelność wynika z umowy kumulatywnego przystąpienia do długu z dnia 8 października 2013 roku. Nadto zaprzeczył, aby jego roszczenie wobec D. P., stwierdzone nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 28 października 2009 roku sygn. akt VI Nc 9445/09 było przedmiotem rozstrzygnięcia w wyroku karnym z dnia 25 lipca 2013 roku, w którym orzeczono o innym roszczeniu strony powodowej. Sprecyzował żądanie pozwu w zakresie dochodzonych odsetek, w ten sposób, że wniósł o ich zasądzenie w stopie odsetek ustawowych – do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w stopie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Pełnomocnik pozwanej ustanowiony z urzędu wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. Zakwestionował należność główną, jak i odsetki od niej, wskazując iż strona powodowa nie wykazała z jakiego tytułu wynika kwota roszczenia. Podniósł także że powód nie udowodnił, iż nabył konkretnie wierzytelność córki pozwanej D. P.. Nie wykazał istnienia wierzytelności, która obciążałaby pozwaną względem strony powodowej, jej wysokości i wymagalności. Wątpliwość budzą również okoliczności przystąpienia przez pozwaną do długu. Pozwana podpisała zobowiązanie do spłaty, ponieważ był to warunek rozłożenia długu córki na raty.

Wyrokiem wydanym w dniu 31 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanej G. P. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 11.713,83 zł (jedenaście tysięcy siedemset trzynaście złotych 83/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 19 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że pozwana za zapłatę w/w należności odpowiada solidarnie wraz z D. P., co do której został wydany prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków w dniu 28 października 2009 roku sprawie sygn. akt VI Nc 9445/09 oddalając powództwo w pozostałej części, przyznał adwokatowi A. C. wynagrodzenie w kwocie 2.952 z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach oraz zasądził od pozwanej G. P. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 2.398,46 zł (dwa tysiące trzysta dziewięćdziesiąt osiem złotych 46/100) tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

D. P. w dniu 06.06.2007 r. zawarła z P4 Sp. z o.o. dwie umowy abonamentowe o świadczenie usług telekomunikacyjnych o numerze (...) oraz (...) na okres 24 miesięcy w taryfie (...) Abonament 150 i 150. W ramach promocji uzyskała dwa telefony komórkowe marki S. (...) nr (...), których wartość rynkowa w dniu zakupu wynosiła 750 zł każdy z nich. Wartość usług telekomunikacyjnych z tytułu zawartych umów wynosiła łącznie 1.453,36 zł. W dniu 31 grudnia 2008 r. powód nabył od(...) wierzytelność wobec D. G. z tytułu niespłaconych faktur za świadczone usługi telekomunikacyjne, zawiadamiając D. G. o dokonany przelew wierzytelności w kwocie 7373,04 zł tytułem należności głównych i odsetek ustawowych wyliczonych na 13.01.2009 r. W dniu 28.10.2009 r. w sprawie sygn. akt VI 9445/09 przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków został wydany prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko D. G., którym została zobowiązana do zapłaty na rzecz (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 7.665 zł z ustawowymi odsetkami od 30.07.2009 r. oraz kwoty 1.292 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powód w pozwie w sprawie sygn. akt VI 9445/09 wskazał, że D. G. uiściła 3 raty po 169 zł wg stanu na 30.07.2009 r. Następnie dokonała wpłaty 169 zł w dniu 14.08.2009 r. jak wynika z zawiadomienia (...) S.A. o popełnieniu przestępstwa w sprawie IX K 627/13. (...) S.A. z siedzibą we W. powstał z przekształcenia spółki z o.o. w spółkę akcyjną. Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie IX K 627/13 skazał D. G. za ciąg przestępstw z art. 286

§ 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. orzekając środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. w kwocie 2.953,36 zł. Kwota ta w całości została zapłacona przez D. G.. Dnia 8.10.2013 r. zostało zawarte porozumienie na mocy którego G. P. przystąpiła do długu D. P., co do której wydano nakaz zapłaty w sprawie sygn. akt VI 9445/09 i zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) S.A. całej należności wynikającej z ww. nakazu zapłaty w ratach miesięcznych w kwocie po 150 zł – wszystkie raty płatne do dnia 20-go każdego miesiąca począwszy od dnia 20 października 2013 r. do całkowitej zapłaty zadłużenia. Dalej Sąd ustalił, że porozumienie zostało podpisane przez wierzyciela, dłużnika D. G. i G. G., która przez jego podpisaniem nie zapoznała się z jego treścią. Pismem z dnia 10 maja 2016 r. pozwana sporządziła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli z uwagi na podstęp powoda i 12 maja 2016 r. wysłała je przesyłką poleconą powodowi.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że nie budzi wątpliwości, że roszczenie objęte nakazem wydanym w sprawie sygn. akt VI 9445/09 przeciwko D. G. obejmuje wierzytelność wynikającą z zawartych umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a następnie objętych cesją na rzecz powoda i co do tej części sąd w sprawie IX K 627/13 orzekł środek karny w kwocie 2.953,36 zł wobec D. G., którą spłaciła. W szczególności Sąd Rejonowy wskazał, że o tożsamości roszczeń w sprawie sygn. akt VI 9445/09 i w sprawie karnej IX K 627/13 świadczy fakt powołania tych samych numerów umów i powołania tych samych numerów faktur. Powołując się na treść art. 11 k.p.c. za przesądzone Sąd uznał, iż D. G. zawarła z P4 Sp. o.o. ww. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych i skoro sąd zasądził środek karny od D. G. na rzecz F. (...) to przesądził fakt cesji na jego rzecz czego dłużniczka nie kwestionowała spłacając ww. należność. Sąd Rejonowy uznał, że pozwana porozumieniem z dnia 8 października 2013 r. skutecznie przystąpiła do długu D. G. w zakresie należności objętej ww. nakazem zapłaty skoro zarówno wierzyciel jak i ww. dłużniczka wyraziły zgodę na to przystąpienie do długu. Pozwana nie wykazała, aby skutecznie uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia zawartego w umowie o przystąpieniu do długu. Przywołując treść art. 84 k.c. Sąd Rejonowy uznał, że pozwana G. G. nie wykazała, aby została przez wierzyciela wprowadzona w błąd co do wysokości długu D. G. lub by błąd wywołała druga strona podstępnie. W szczególności sąd wskazał, że ww. oświadczenie pozwanej z dnia 10.05.2016 r. nie zawiera żadnych danych umożliwiających identyfikację czynności prawnej którego dotyczyło to oświadczenie i z tego względu jest ono nieskuteczne. Ponadto wyrok w sprawie karnej IX K 627/13 zapadł 25.07.2013 r. i dopiero po tej dacie pozwana przystąpiła do długu. Należność wynikająca z nakazu zapłaty wraz z kosztami w sprawie sygn. akt VI 9445/09 była zdecydowanie wyższa niż określona wyrokiem w sprawie karnej IX K 627/13. Pozwana zatem powinna była dokładnie zapoznać się z ww. oświadczeniem przed jego podpisaniem, ponieważ porozumienie to w żadnych wypadku nie ograniczało jej odpowiedzialności wyłącznie do kwoty, co do której była zobowiązana jej córka D. G. wyrokiem karnym. W porozumieniu nie ma żadnej wzmianki o orzeczonym środku karnym wobec D. G. w kwocie 2.953,36 zł. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że pozwana ponosi odpowiedzialność na mocy ww. przystąpienia do długu mimo, że jak przyznała nie zapoznawała się z jego treścią. Mając na uwadze treść tytułu wykonawczego w sprawie sygn. akt VI 9445/09 z którego wynika, że łączna należność wg stanu na datę wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie tj. 19.10.2015 r. wyniosła wraz z odsetkami i kosztami sądowymi 14.835,83 zł (w tym odsetki 5.878,83 zł, 1.292 zł koszty sądowe, 7.665 zł) zaś D. G. po wydaniu tego nakazu wpłaciła kwotę 169 zł w dniu 14.08.2009 r. co wynika z zawiadomienia (...) S.A. o popełnieniu przestępstwa, a w sprawie IX K 627/13 sąd zasądził 2.953,36 zł, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej G. G. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 11.713,83 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 19 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że pozwana za zapłatę w/w należności odpowiada solidarnie wraz z D. P., co do której został wydany prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków w dniu 28 października 2009 roku sprawie sygn. akt VI Nc 9445/09. Sąd Rejonowy oddalił powództwo w pozostałej części jako wygórowane, gdyż porozumienie z pozwaną z dnia 8 października 2014 r. nie określało wysokości poniesionych kosztów przez powoda, w tym komorniczych i ewentualnie innych kosztów wskazując, że to na powodzie obowiązuje podwyższona staranność zgodnie z art. 355 § 2 k.c. którą ocenia się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru działalności. O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.398,46 złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu, stosownie do wyniku procentowego w jakim powód wygrał sprawę tj. 93,80% (opłata od pozwu 157 zł, wynagrodzenie pełnomocnika

procesowego 2.400 zł). Sąd przyznał adwokatowi A. C. wynagrodzenie w kwocie 2.952 z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach, tytułem niepłaconej pomocy udzielonej pozwanej z urzędu..

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł pełnomocnik pozwanej, zaskarżając wyrok w punkcie I co do kwoty 11.713,83 zł oraz w punkcie IV w zakresie zasądzonej od pozwanej kwoty. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie prawa materialnego tj.

a) art. 84 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 88 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie złożonego przez pozwaną oświadczenia o uchyleniu się od oświadczenia woli o przystąpieniu do długu za pozbawione skutków prawnych w sytuacji, gdy pozwanej przysługiwało prawo do uchylenia się od skutków poręczenie wekslowego ze względu na wprowadzenie w błąd przez pracownika pozwanego co do wysokości poręczenia zobowiązania, nadto w sytuacji, gdy zostało one dokonane w sposób prawem przewidziany;

b) art. 5 k.c. poprzez błędne uznanie, że powództwo nie narusza zasad współżycia społecznego podczas gdy domaganie się od poręczycielki spłaty całości zobowiązania dłużniczki, która została wprowadzona w błąd przez wystawcę weksla co do przedmiotu poręczenia, pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego;

II. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, to jest:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na błędnej ocenie dowodu z dokumentu – oświadczenia pozwanej o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, polegających na przyjęciu, że oświadczenie pozwanej z 10.05.2016 r. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli nie zawiera danych umożliwiających identyfikację czynności prawnej, którego dotyczyło oświadczenie i z tego tytułu jest nieskuteczne;

2. art. 316 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem:

a) zeznań D. G. w zakresie okoliczności przeprowadzenia przez nią rozmowy telefonicznej z pracownikiem F. (...), ustaleń dotyczących spłaty kwoty zasądzonej wyrokiem karnym w sprawie IX K 627/13 co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia, że wobec powódki doszło do naruszenia dóbr osobistych;

b) zeznań pozwanej G. G. w zakresie okoliczności podpisania przystąpienia do długu oraz okoliczności przedstawianych przez jej córkę po rozmowie z przedstawicielem powoda, które miały decydujący wpływ na złożenie przez pozwaną oświadczenia woli;

c) istotnego, wnioskowanego przez stronę pozwaną dowodu z wydruku historii śledzenia przesyłki poleconej, którą pozwana wysłała oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, a której odbiór potwierdził powód – jako istotnego z punktu widzenia zachowania warunków formalnych niezbędnych do prawidłowego uchylenia się od skutków oświadczenia woli;

skutkujących błędnym przyjęciem przez Sąd I instancji, iż pozwana nie dokonała skutecznego uchylenia się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli;

III. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego polegającej na przyjęciu, iż w dacie wytoczenia powództwa tj. 19.10.2015 r. należność wraz z odsetkami i kosztami sądowymi wynosiła 14.835,83 zł podczas gdy przy prawidłowym zaliczeniu wpłat dokonanych we wcześniejszym okresie przez D. G. z tytułu orzeczonego obowiązku naprawienia szkody, wysokość zobowiązania na datę wnoszenia pozwu byłaby niższa.

W oparciu o wyżej sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości;

2. orzeczenie o kosztach procesu zgodnie z zasadą proporcjonalności i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez Sądem II instancji.

3. dopuszczeniu dowodu z dokumentu w postaci pisma z dnia 17 maja 2017 r. na okoliczność braku uznania przez powoda naprawienia przez dłużniczkę D. G. szkody poprzez zapłatę na rzecz powoda orzeczonej wyrokiem karnym w sprawie IX K 627/13 i pomniejszenia w ostatecznym rozrachunku kwoty żądanej pozwem, wskazując że dowód składany jest na obecnym etapie z uwagi na fakt, że przedmiotowe pismo wpłynęło do pozwanej po doręczeniu wyroku;

4. zwolnienie pozwanej G. G. od kosztów postępowania w całości albowiem nie jest ona w stanie ich ponieść bez uszczerbku koniecznego dla własnego utrzymania.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o:

1) oddalenie apelacji;

2) zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

3) oddalenia wniosku dowodowego zwartego w apelacji, albowiem dowód ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu wskazano, że zarzuty poniesione przez pozwaną wykluczają się wzajemnie w razie ich jednoczesnego podniesienia, gdyż pozwana z jednej strony zarzuca, że naruszone zostały przepisy postępowania i błędnie ustalono stan faktyczny, z drugiej wskazuje na naruszenie prawa materialnego. Nie zasługuje także na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. gdyż uzasadnienie sporządzone przez sąd jest niezwykle wyczerpujące, a Sąd orzekający odniósł się do każdej okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia. Nie można się również zgodzić z zarzutem nadużycia prawa (art. 5 k.c.), gdyż strona powodowa formując pozew, chroniła swój uzasadniony interes. Nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dowód, którego dopuszczenia żąda pozwana gdyż ustalenia dotyczące zobowiązania zawartego przez współdłużnika solidarnego z wierzycielem nie mają znaczenia dla odpowiedzialności pozostałych solidarnie zobowiązanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego apelacja pozwanej G. G. odnosząca się do wysokości zasądzonej na rzecz powoda kwoty 11.713,83 zł jest częściowo zasadna.

Sąd Okręgowy podzielił, przyjmując za własne, ustalenia faktyczne Sądu I instancji, jak też rozważania prawne za wyjątkiem oceny wysokości odsetek ustawowych naliczanych od kapitału a należnych stronie powodowej.

Wskazać należy, iż powód w odpowiedzi na zobowiązania Sądu Rejonowego ostatecznie wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się : 1) kapitał w kwocie 7.665 zł wynikający z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków sygn. akt VI Nc 9445/09 2) odsetki ustawowe w kwocie 4.821,41 zł naliczone od kwoty kapitału za okres od dnia 25 sierpnia 2010 r. do dnia 18 października 2015 r. w kwocie 4.820,13 zł oraz część odsetek naliczonych za dzień 24 sierpnia 2010 r. w kwocie 1,28 zł, co daje łączną kwotę dochodzonych odsetek 4.821,41 zł. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przyjął, że łączna należność wg stanu na datę wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie tj. na 19.10.2015 r. wyniosła wraz z odsetkami i kosztami sądowymi 14.835,83 zł (w tym odsetki 5.878,83 zł, 1.292 koszty sądowe i 7.665 zł kapitał), a po odjęciu kwoty 169 zł uiszczonej przez D. G. po wydaniu nakazu (dnia 14.08.2009 r.) i kwoty 2.953,36 zł orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie IX K 627/13 do zapłaty pozostaje kwota 11.713,83 zł. Umknęła Sądowi Rejonowemu jedynie ta okoliczność, iż odsetki ustawowe naliczane od kapitału wynoszą 4.821,41 zł a nie 5.878,83 zł. Stąd też prawidłowa kwota należności strony powodowej na datę wytoczenia powództwa wynosi 13.778,41 zł a nie 14.835,83 zł. Po odjęciu od tak ustalonej kwoty 169 zł i 2.953,36 zł stronie powodowej należy się kwota 10.656,05 zł.

Co do zarzutów pozwanej poniesionych w apelacji w pierwszej kolejności należy odnieść się do podniesionych zarzutów naruszenia prawa procesowego, albowiem wnioski w tym zakresie ze swej istoty determinują rozważania co do zarzutów naruszenia prawa materialnego. Jedyne bowiem ustalenia faktyczne stanowiące wynik należyte przeprowadzonego postępowania mogą stanowić podstawę oceny twierdzeń dotyczących naruszenia przepisów prawa materialnego.

Wbrew sformułowanym przez apelującą zarzutom naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zakwestionowana nimi ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, w tym zeznań złożonych w charakterze strony G. P., zeznań świadka D. P. czy dokumentacji, została przez Sąd I instancji dokonana zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Następnie na podstawie tak ocenionego materiału, poczyniono prawidłowe ustalenia faktyczne, nie uchybiając zasadom logiki oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego.

Sąd Okręgowy za nieuzasadniony uznał zarzut naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego. Sąd Rejonowy oparł się na wszystkich przedstawionych dowodach, głównie w postaci dokumentów, które właściwie zinterpretował w odniesieniu do całokształtu materiału dowodowego, a nie wybiórczo tak jak chciałaby pozwana. Należy podkreślić, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez Sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniom sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie wystarczy przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak Sąd Najwyższy min. w wyrokach z 10 kwietnia 2000 r. V CKN 17/2000, OSNC 2000/10/189, z 5 sierpnia 1999 r. II UKN 76/99, OSNP 2000/19.732). W konsekwencji samo zaprezentowanie odmiennego stanu faktycznego, wynikającego z własnego przekonania o wspomnianej wyżej wadze dowodów jest nie wystarczające. W niniejszej sprawie pozwana nie zdołała podważyć prawidłowości dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny materiału dowodowego i poczynionych w jej wyniku ustaleń stanu faktycznego sprawy. W wywiezionej apelacji pozwana zaprezentowała własną, korzystną dla siebie, ocenę materiału dowodowego, podejmując dowolną polemikę z Sądem Rejonowym. Tej postaci zarzuty przełamania przez Sąd Okręgowy zasady swobodnej oceny dowodów nie mogły zasługiwać na uwzględnienie.

Należy w tym miejscu jeszcze odnieść się do zarzutu obrazy art. 316 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. Wymaga zaakcentowania, iż wytknięcie wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadne wówczas tylko, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli instancyjnej. Tak więc nie stanowi on właściwej płaszczyzny do kwestionowania trafności oceny dowodów, która wygenerowała określone ustalenia faktyczne. Stąd też zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., w którego treści skarżąca kwestionowała wartościowanie zeznań składanych w charakterze strony G. G. i świadka D. P. nie mógł odnieść skutku. Należy skonstatować, iż w ocenie Sądu Okręgowego sfera motywacyjna zaskarżonego orzeczenia była dostatecznie ujawniona w treści sporządzonego uzasadnienia, co pozwalało na przeprowadzenie kontroli odwoławczej.

Wobec powyższego należało uznać zarzuty dotyczące wykroczenia przez Sąd Okręgowy poza ramy kreślone przez zasadę swobodnej oceny dowodów za chybione.

Nie mógł także odnieść skutku zarzut wadliwego przyjęcia przez Sąd I instancji, że pozwana nie wykazała, że skutecznie uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia zawartego w porozumieniu z dnia 8 października 2013 r. tj. umowy o przestąpieniu do długu córki D. G.. Podkreślenia wymaga fakt, że pozwana do długu przystąpiła dopiero po dacie wydania wyroku skazującego D. P. za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w którym został min. orzeczony środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. w kwocie 2.953,36 zł. Niekwestionowane przez żadną ze stron było ustalenie, że ww. kwota przez D. G. została w całości zapłacona. Nie negując wyjaśnień pozwanej, iż zawierając ww. porozumienie chciała pomóc córce, nie zwalniało to jej z obowiązku zapoznania się z oświadczeniem przed jego podpisaniem. W szczególności do błędu w rozumieniu

art. 84 k.c. nie zalicza się sytuacji, w których składający oświadczenie woli na skutek własnych zaniechań nie ma pełnej wiedzy o przedmiocie umowy bądź jej treści. Przyjmuje się wtedy, że osoba ta akceptuje zawarte w umowie postanowienia bez względu na ich treść. Taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie, gdzie pozwana G. G. przed podpisaniem porozumienia nie zapoznała się z jego treścią. Podpisanie umowy bez przeczytania jej treści należy do najczęstszych przypadków zdarzeń nienoszących znamion błędu w rozumieniu art. 84 k.c. Stąd też Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, iż pozwana skutecznie przystąpiła do długu D. G. w zakresie należności objętej nakazem zapłaty skoro zarówno wierzyciel jak i dłużniczka wyrazili na to zgodę. Wbrew zarzutom apelującej trafnie również Sąd I instancji przyjął, że pozwana nie uchylła się skutecznie od skutków prawnych oświadczenia zawartego w umowie o przystąpieniu do długu, gdyż nie wykazała aby została przez wierzyciela wprowadzona w błąd co do wysokości długu.

Ustosunkowując się do dowodu z dokumentu zatytułowanego jako „Porozumienie zawarte we W. z dnia 17 maja 2017 r.” (k. 106), złożonego przez pełnomocnika pozwanej w postępowaniu odwoławczym wskazać należy, iż nie jest ono podpisane przez stronę powodową zatem w żadnej mierze nie może stanowić dowodu na to, że doszło do odnowienia długu z D. G.. Instytucja odnowienia uregulowana jest w art. 506 § 1 k.c. Z cytowanego przepisu wynika, że jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa. Zgodnie zaś z art. 374 § 1 k.c. odnowienie dokonane między wierzycielem a jednym z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, chyba że wierzyciel zastrzegł, iż zachowuje przeciwko nim swe prawa. Pozwana nie udowodniła, by strona powodowa (...) Finanse S.A. we W. zwolniła ją z długu (art. 508 k.c.) lub by zrzekła się solidarności.

Odnosząc się do naruszenia art. 5 k.c. zarzut ten także nie zasługuje na uwzględnienie. Przez pojęcie „prawa podmiotowego” rozumie się w doktrynie pewną sytuację prawną wyznaczoną podmiotom prawa cywilnego przez normy prawne oraz chroniącą prawnie uzasadnione ich interesy, na którą składają się pewne dozwolone prawnie zachowania podmiotu uprawnionego i skorelowane z nimi obowiązki innego podmiotu czy podmiotów. Istotne jest przy tym, że podmiotowi uprawnionemu przysługuje z reguły kompetencja do żądania, by organ państwa zastosował przymus względem tego innego podmiotu do zrealizowania przez niego sprzężonych z prawem podmiotowym obowiązków. Strona powodowa występując z niniejszym pozwem chroniła swój uzasadniony interes. Należy także podzielić pogląd zawarty w wyroku SA w Gdańsku z 12.01.2016 r., że regulacja prawna zawarta w art. 5 k.c. posiada wyjątkowy charakter i wymaga wykazania przez stronę wyjątkowych okoliczności. Wynika to przede wszystkim z niedookreśloności pojęcia zasad współżycia społecznego, gdyż nie jest to pojęcie ostre. Strona powołująca się na te zasady winna zatem wykazać, jakie zasady współżycia społecznego zostały naruszone, na czym polega konkretna zasada i na czym polega zarzucana przez stronę sprzeczność czynności z tymi zasadami. Powyższym obowiązkom strona skarżąca nie podołała.

Konsekwencją zmiany rozstrzygnięcia w zakresie żądania głównego jest również zmiana orzeczenia o kosztach zawartego w zaskarżonym wyroku. Roszczenie powoda zostało uwzględniane w 85,34 %. Koszty procesu po stronie powoda wyniosły 2.574 zł (2.400 zł - tytułem wynagrodzenia fachowego pełnomocnika z urzędu, 17 zł - opłata skarbowa od pełnomocnictwa oraz 157 zł - opłata sądowa) co uwzględniając wynik sprawy daje kwotę 2.196,65 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 i 108 k.p.c., obciążając pozwaną, jako stronę przegrywającą spór przed instancją odwoławczą, obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego wg. stawek przewidzianych w § 2 pkt 5) w zw z § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.).

Pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu o którego wynagrodzeniu orzeczono w oparciu o § 8 pkt 5) w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Sławomir Buras SSO Magdalena Bajor – Nadolska SSR Monika Wrona – Zawada (del)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda r. pr. W. H. i adw. A. C..